

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
- Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокое число 10 сотиків.

Оголошення коштують по 10 сотиків від односторонньої стрічки або 1/4 місяця дрібним друком (petit). При кількохразових або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить що дня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграмів: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 10—11. рано і 2.—3. пополудни крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рабат. Реклямації неопечатані візьми від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученем поштової належитости.

Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.

Належитості за анонси марками пощовими не приймає ся.

60 років політики.

(Лист до товариша - учителя на Буковині. *)

Написав Осип Маковей.

Львів, 8. марта 1909.

Дорогий товаришу!

З далека від Буковини і від її важних і неважних політичних суперечок, переглядаю по бібліотеках старі газети та шукаю в них за давними статями і дописями про Буковину, щоби здати собі справу з того, як то колись було у нашім краю. Мені се потрібно для моєї літературно-історичної праці, але воно дуже придалось би і політикови прочитати се, найбільше такому новітньому політикови, що то починає історію буковинської Русі від себе, а „може ему сягає лише по коліна“. Мимоволі, як вийду з бібліотеки, де саме читав статі про відносини на Буковині перед кількадесятьма роками, а потім дома прочитаю найновіші вісти з Буковини, дістаю велику охоту написати сему чи тому знакомому на Буковині: „Чоловіче добрий! Ти задивив ся в один кут, як сорока у кість, котру довбає! Ти заліз у якусь злобу дня, як у яму, і не хочеш і не годен навіть з ями оглянути ширший

*) Сей лист вислав я був недавно одному учителеви на Буковині. Прочитавши его, він написав мені, що „его варто би надрукувати“ і просив мене о дозвіл, дати его до „Буковини“. Хоч я не маю охоти, відзивати ся прилюдно у справі теперішних політичних відносин на Буковині, але гадаю собі: Може бути, що мій лист на що придасть ся і декого застановить, отже нехай друкує ся! У нім не все обговорене докладно, але загальний погляд може дасть моім знакомим і незнакомим на Буковині предмет до розваги і нарад. — О. М.

горизонт — і тому кажеш: у тій ямі все було і є вогко і темно і тісно. Спробуй вийти зі мною на високий горб і подивити ся з него не на рік, але на 60 років буковинської політики! Ти з ями бачив над собою тільки кусень неба, а от з горба побачиш більше світа і лекше відітхнеш“...

У Твоім листі, Товаришу, находжу також сю яму, з якої Ти дивив ся на дотеперішні відносини на Буковині. Воно врешті не шкодить і в таку яму заглянути та подумати над тим, якби то її засипати і чим, — але її брати за місце до оглядання краю і народного житя, се, сам скажи, зовсім нерозумно. Отже забудь на хвилину то, що Тобі завдає жалю і послухай моїх слів, моїх думок про ті справи, що Ти порушив у своїм листі. — Залежить мені на тім, щоб Ти, як орел з гори, дивив ся на світ, а не як курка на сьмітник...

Перша статя в обороні буковинських Русинів появилася як раз перед 60 роками в „Зорі галицькій“ 1849, ч. 94—97. Против кого брала нас „Зоря галицька“ в оборону? Против Волохів, котрі всю Буковину уважали тоді за свою землю і всіх православних за Волохів. Отже Зоря галицька розяснювала вже 1849-го року не лише Волохам, але й буковинським Русинам, що віра а мова то не все одно, що можуть бути і два народи православної віри. Сю основну гадку, — так сказати-б — перші букви політичної азбуки — розуміють тепер і школярі, але її яких сорок років багато Буковинців або не могло або не хотіло розуміти — і дуже багато енергії і праці пішло на те, щоб вияснити сю спра-

ву. А скажи мені, чи ся справа тепер по 60 роках така ясна всім буковинським Русинам, що вже нікому не треба її толкувати?! І подумай собі притім: оттаке марне питанє, як давно казали, про один православний наїрід з двома мовами доводило так довго до великого заколоту в краю і забирало нам багато інтелігенції! Як помалу бере верх навіть розумна думка в головах людей не лише простих але, й освічених!]

У звязи з православієм була друга справа: відношенє православних до уніятів. Всі ми тепер дуже добре се розуміємо, що може бути і православний Русин і уніят Русин, але перед 50 або 40 роками православні і уніяти стояли против себе, як вороги, а як они хотіли ворогувати із собою, то Волохи юдили одних против других. „Слово“ 1863 року дуже тішило ся, як дістало першу допись від правдивого православного Буковинця, а не зайшлого на Буковину Галичанина-уніята. „Ми орган Русі, а не св. Юра“ (себ то церкви у Львові) — так боронило себе тоді „Слово“ і писало, що ему православні так само дорогі, як уніяти, і що одні і другі не повинні ворогувати із собою. Ти скажеш тепер: „Як можна було про таку марницю сперечати ся? Се-ж справа ясна, як день“. А от бачиш: не рік і не два, а десятки років страх перед унією не давав православним зближати ся до Галичан та взяти те, що в них добре було. Суперечки на тім тлі довго ослаблювали нас і не давали піднести ся. А хіба-ж і тепер москвофіли не страшать Буковинців марою унії, замість подбати про православну церкву так, щоб вона не потребувала нікого бояти ся?!

Карль Жіа.

Кооперативний рух у Франції.

(Дальше).

Вони скоро побачили, що „Німска школа“ — як її вазивали — підходить цілком з простої дороги та нахиляєт ся до соціалізму. Розрив спричинила особливо моя бесіда, виголошена на кооперативнім конгресі в 1889 р. Повторю коротко, яка була програма, пояснена в тій бесіді, що відійсности висловлювала лише ідеї кооперативістів з Нім.

Кооперація має на цілі не лиш поліпшити долю наємних робітників, даючи їм можливість робити троха більші видатки, чи зарабляти троха більше. Вона має на цілі цілком переіменити, а навіть поступенно знищити наємну працю. Станеь воно тоді, як кооперація зробить робітників власителями знарядів їх праці та знищить посередників, а в їх числі й підприємців. Вона хоче знищити не капітал, а його право на зиски та дивіденди, знизити його зріст до справедливої норми. Кооперація стремить особливо до того, щоб стати ідеалом, одушевляти людей, вказуючи їм цілі, для якої варто потрудитись.

Як дорогу та способи до осягнення того, поручає вона не продукційні асоціації, як до тепер роблено се безуспішно у Франції, а консумційні спілки що з таким успіхом працювали в Англії. Робить ся се тому, що організація продукційних асоціацій труднійша від організації консумцій-

них спілок. Крім того консумційні спілки представляють загальний інтерес, підчас коли продукційні асоціації представляють все лиш інтереси корпоративні, або якоїсь частини людей. Консумційні спілки, добре з'організовані, є крім того необхідним услівєм істнованя продукційних. Лише перші можуть дати послідним ті три елементи, яких вони тепер не мають: у праву, капітали та збут. Та щоби мати можливість доставляти капітали, мусять консумційні кооперативи збирати лучше, ніж до тепер, а для збуту товарів вони мусять засновувати окрім харчових ще й інші магазини.

Кооператисти консервативної школи протестують горячо проти того „колективного кооператизму“. Вони кажуть, що та ціла програма химерна та небезпечна, в виду ілюзій, які викликає серед робітничої класи. Бреле порівняв нас з огневою сторожею, що гасить вогонь поливаючи його керозином. Фужрус доказував, що консумційні спілки поступилиб нерозсудно, обертаючи свої доходи на постровне продукційних кооператив. Ті доходи можна красше ужити на пенсію для членів, забезпечене на житє, будову хат для робітників, або на інші цілі взаємної помочи. Продукційні спілки, повинні організуватись самостійно, власними средствами та остати цілком незалежні.

Бреле, остаючи в дружних відносинах зі своїми старими товаришами по оружю, зрік ся редагована журналу L' Emancipation, а лише Фужрус вів дальше кампанію; в журналі Les Cooperateurs Français, про який ми вже говорили. Впрочем, па-

рижські кооперативи не хотіли голосувати на него в 1889. р. так, що його функції генерального секретаря скоро скінчились. Таким чином не стало в кооперації його помочи. Незабавом виточив Фужрус — наслідком появи циркуляра, що остро осуджував його — процес кооперативістам з Нім, домагаючись звороту страти в сумі 10.000 фр. Процес скінчив ся програмою Фужруса. Таким чином розрив став повний. Небогато тих, що ставили вище інтереси загальні понад личні, жаліли з того приводу, думаючи, що ріжнородність поглядів що до економічної цілі не перешкадає спільній діяльності в початках.

Шарль Робер приступив до німської групи в 1886. р. Група опираючись на його досвід, зроста значно. Тепер він секретарем Центрального Комітету. Шарль Робер бачить в системі участі в зисках, приміненій в продукційних спілках, спосіб цілковитої переімени теперішнього економічного ладу.

Таким чином в тепер у Франції дві цілком віддільні партії. Одну можна би назвати кооперативно-консервативною, другу кооперативно-соціалістичною (хоч розумієсь, цілком не революційною). Послідна, завдяки впливови „Протестантського товариства для студій над соціалними питаннями“, якого президентом є де-Буав приєднала в свої ряди кількох молодих пасторів, іменно Конта (Conte), пастора в більше углевім районі Сант Етієн. Журнал, який

*) Шарль Робер помер 1899 р. Сю страту буде довго памятати кооперативний рух у Франції.

Від самих початків конституції аж до 70-их років мин. ст. мріяли буковинські Волохи про злуку Буковини з Семигородом, про свою дакорумунську державу. Через те вони сильно зненавиділи пок. єпископи Гакмана, котрий дбав про те, щоби буковинська православна митрополія була самостійна, окрема. Волохи хотіли, щоби в Австрії для православних була митрополія тільки сербська і румунська і щоби буковинський єпископ був завжди залежний від румунського митрополита в Семигороді. Се було їм потрібне до їх державних плянів. Не вдалося їм се, Гакман досягнув своє. Але Волохи подбали зараз хоч про те, щоб на будуче мали свого митрополита і свою консисторію — і вже 36 літ минуло від смерті Гакмана, а нас все ще болить і болить ота рана, що нам колись завдали Волохи. Кілько то нашої інтелігенції пропало через румунізаторів у церкві, а кілько праці і заходу пішло на те, щоб ту рану хоч троха загоїти. А вона ще й сьогодні не загосна. Тому то, товаришу, хто тепер чи то з великої поступовости, чи з великої глупоти не хоче й на очі бачити свого панотця, а притім каже, що він завзятий національ-Українець, той обдурює і себе і людей, бо історія показує, що ми дуже багато втратили через те, що не мали своїх православних панотців.

Буковинські Русини були все прихильні Австрії і не думали про свою окрему державу так, як Волохи. Яких 40 років, як рахувати від 1848 року, правительство нічим не віддячувало ся нам за се, ширило далі свою германізацію (для справедливости треба сказати, що не лише межі нами) і йшло разом з Волохами против нас. Але за остатних двадцять років без сумніву дало нам багато чи по волі чи по неволі. І коли все мати на думці те, що нас на Буковині десять разів менше, як Русинів в Галичині, і порівнати наш доробок і нашу свободу з галицкою, то найпростіша справедливість каже признати, що — поминувши ще неполаджені справи — буковинський Русин не має тепер причини нарікати на своє правительство так, як галицький на своє. Я не кажу, що зовсім ні, тільки порівнюю Буковину з Галичиною на те, щоб сконструювати гадку, чи має Буковинець причину до такої опозиції, як Галичанин; чи має право з галицького становища судити буковинські відносини; чи буковинський радикалізм має бути лише

видає те товариство, „le Christianisme pratique“ можна уважити органом тої партії, подібно як і „L'Emancipation“. Крім того визначним придбанем, якого наслідком було приступлене чимало інших — було приєднане професора Секретана. У своїх послідних працях старав ся він безстанно довести, що „будучність — то свободна кооперативна асоціація, як лиш новіша цивілізація має дійсно будучність.“

Кооперативний рух у Франції не стрінув ся, як вже сказано, з великим спочутем. Становище заняте в тій справі трома головнішими економічними школами, повинно бути звісне. Крім деяких ввімків, можна сказати, що ліберальна школа проявила цілковиту обаятність, соціальна — отверту ворожнечу, католицька — глуху опозицію.

Відносно до ліберальної школи можна було думати, що вона всіма силами накинє ся на кооперативний рух. Але сього не було.

В своїй книжці „Економічна еволюція в XX столітті“, розглядаючи різні удосконалення в механізмі продукції, де Молінарі не згадує навіть про кооперативи! Другий провідних школи, Лерра-Боле вже в першій виданю свого „Робітничого питання в XX столітті“ обійшов ся лише з кооперативами та системою участі в зисках і пізніше не відносив ся до них лучше. Він висказав остроумну гадку в справі систему участі в зисках, мовлячи, що вона — „приправа до взаємної роботи“.

(Далше буде).

зовсім невиразною копією галицького, навіть не приспособленого до буковинських обставин? Хто взагалі хоче мішати ся до політики і має претенсію, щоб его слухали, той мусить знати, на яким ґрунті саджає свою поступову чи радикальну щепку і які зайці тай з якого ліса можуть єї в зимі обгризти, і які яблочка має та щепка зродити...

Колиж ми давнішими часами і не могли виторгувати від правительства хоч стільки, як Волохи, причиною тому було наше москвофільство. По невдалім повстаню 1863 р. Поляки повернули круто в бік Австрії і стали підпорою трону і держави. По подібних невдалих пробах з дакорумунською державою Волохи стали також дуже лояльні до Австрії — і так Поляки як і Волохи почали збирати плоди за свою реальну політику. А ми, нещасні Руснаки і в Галичині і в Буковині саме на той час, як Австрії по битві під Садовою 1866 р. було дуже прикро, придумали собі москвофільство — і Волохи могли нам не без причини у соїм закидувати прилюдно тугу за Росією і рублехаство уже в самих початках „Рускої Бесіди“. Кільканацять років за часів В. Продана і єго прибічників, найтяжших ворогів, яких нам могла прислати Галичина в „дарунку“, зійшло на ширеню безконечного баламутства про мову і руссофільство, що знову разом з названими попередю перешкодами не давало виплисти нашій народній справі на чисту воду. Тепер москвофільство на Буковині не має тої сили, що давно; воно ще гірше заснітило ся, як галицке; один редактор, що колись називав нашу гімназію чумою, покутує в монастирі за свої гріхи, другий, що на Буковині перейшов з унії на православ'є, тепер у Галичині знову боронить унію, бо хоче бути послом... Однак ще зовсім недавно буковинські москвофіли мали в соїм і в радї державній своїх послів! Кілько то заходів пішло на те, щоби засипати сю гноївку, у котрій самі купали ся і до котрої других затагали десятки „патріотів“, почавши від В. Продана і Г. Купчанка, а скінчивши на теперішній мізерній копії „великого“ Купчанка, о. Богатирца! Таких патріотів треба було викинути за поріг і викинуло ся їх; треба було людям вияснити їх цілі і подати нову, свою народну програму — і подало ся єї. Але се не прийшло відразу, треба було добре походити коло справи і бороти ся довго за мову, правопись учебники, взагалі за народну програму. Тепер може собі хоч хто маловажити москвофілів на Буковині, а натомісць може писати десять статей про те, що посмертні картки повинні бути завжди без хреста, — але якаж се дрібенька борба в порівнянню з тамтою великою! Уже не така нам біда, коли не потребуємо так, як колись, писати десять статей про румунізацію, а десять про москвофілів. Та коби лиш десять!... Уже нам не зле, коли свій доморослий Дон Кіхот боре ся з вітряками, придумавши собі православний руский клерикалізм, хоч сам добре знає, що нема ще з ким бороти ся, бо своїх панотців тільки жменя тай їх клерикалізму ще й не видно, і що то є циганська педагогіка, бити дитину наперед, заким збанок зібє...

(Конець буде).

З внутрішніх справ.

Конференція клубових заступників.

В п'ятницю 26. с. м. окол 5 год. по полудни відбула ся в палаті під проводом президента палати др. Патая конференція клубових заступників, в якій брав участь також президент міністрів барон Бінерт. Засіданє занимало ся назначенем дневного порядку першого засіданя по великодних святах, яке відбуде ся правдоподібно 27. цвѣтня. Соціальні демократи і християнські соціальні кла-

дуть вагу на те, щоб залагоджено законопроект в справі скороченя робучого часу в торговельнім промислі. Др. Патай пропонував поставити се предложене як першу точку дневного порядку першого засіданя, яке відбуде ся по великодних святах. На сю пропозицію згодила ся конференція.

Опісля пропонував др. Патай поставити реформу регуляміну на другу точку дневного порядку, що конференція по живій дискусії відкинула, а прихилила ся до думки др. Адлера, який заявив, що реформу діловодства треба наперед відповідно приготувати, щоби не викликала опісля заколоту в палаті.

З українського клубу.

Шкільна секція українського клубу відбула дня 23. с. м. засіданє під проводом посла д-ра Колесси. На засіданю явив ся і забрав голос також голова клубу проф. Романчук.

Предметом нарад було дальше веденє акції в справі університетській, оборона наших прав і попіранє наших домагань на поли середного і народного шкільництва та підмоги для наших народних інституцій.

Виконуючи одну з важніших ухвал шкільної секції, явили ся дня 24. марта яко відпоручники українського клубу послы: Цеглинський, др. Колесса і др. Дністрянський у міністра просвіти ґр. Штірка. В довшій конференції предложили згадані послы міністрови наші домаганя в справі університетській, пояснили стан нашого народного і середного шкільництва, сформуливали найшпільніші наші постуляти з обсягу нашого культурного життя, та з цілим натиском домагали ся державної субвенції для таких наших інституцій, як тов. Педагогічне, тов. ім. Шевченка, учительська громада і ин. В усіх сих справах предложили відпоручники українського клубу міністрови відповідно виготовлені пропамятні письма.

Міністер висловив вдолєне з того, що наші послы дали йому компетентні і річеві поясненя в сих справах, які його живо интересують, розпитував про поодинокі справи, прирік прихильну ініціативу з боку правительства в тім напрямі, щоби порушені домаганя були обговорені з другою интересовною стороною, то є польскою делегацією, — і по можности зреалізовані.

Заграничний огляд.

Скупщина приняла до відома абдикацію королеви Юрія.

Білгород, 28. марта. (Кб.) Скупщина приняла всіма голосами окрім одного молодорадикала Марковича протокол вчерашньої коронної ради про абдикацію королеви Юрія в користь князя Александра до відома. Маркович протестував проти поступованя скупщини, бо противить ся конституції. Тому що скупщина остала мимо протесту Марковича при своїй постанові, то можна уважати абдикацію вже скінченою справою.

Спільна анція держав в Білгороді як запорука миру вдала ся!

Відень, 28. марта. (Кб.) В справі кроку, який задумують держави спільно зробити в Білгороді, прийшло до цілковитого порозуміння на підставі заяв, які зложив англійський амбасадор в міністерстві заграничних справ. Держави порадять Сербії завтра (то є в понеділок) віддати у Відні ноту, в справі якої прийшло до порозуміння між Австро-Угорщиною а прочими державами а головню наважуючи до ноты, яку вислало сербске правительство Австро-Угорщині дня 14. с. м. Окрім того прийшло до порозуміння між державами що до знесеня 25 § берлінського трактату. Ініціативу в тій справі зробить віденьський кабінет в найближшій часі.

Проклямація короля Петра до сербского народу. Князь Александер — престолонаслідник.

Білгород, 29. марта. (Кб.) Окреме виданє урядової часописи опубліковує слідуочу проклямацію короля: Сербський народе! Мій син князь Юрій, дотеперішний престолонаслідник, рішив ся предложити абдикацію дотично прав і прерогативи престолонаслідника, які він мав яко найстарший мій син після краєвої конституції і остає твердо при своїй постанові. З тої причини

*) Etudes sociales 176 ст.

ршив ся я по вислуханю моєї міністерської ради в присутності президії скупщини як також президента державної ради і касацийного двору прийняти абдикацію королевича Юрія і перенести права й прерогативи престолонаслідника разом з правами первородництва в повній згоді з краєвою конституцією на мого молодшого сина, князя Александра, якого проклямаю своїм престолонаслідником.

Подаючи се сербському народови до відома, молю я о благословенство Бога для мого дому і всіх моїх улюблених підданих.

Петро.

Сю проклямацію підписали всі міністри. Єї прийнято в Білгороді цілком апатично й байдужно. Місто має звичайний вигляд недільний; всюди панує тишина й порядок, нема ні маніфестацій ні жадних натовпів. Поголоски заграничних часописів про надзвичайні військові приготування в Білгороді не мають за собою правди, бо до сего нема жадної причини.

Засідане скупщини, на яким приймає ся до відома абдикацію королевича Юрія.

Білгород, 29. марта. (Кб.) Докладне справозданє. Скупщина. Галерія заповнена, всі міністри присутні. — Президент міністрів відчитує абдикаційне письмо королевича Юрія, протокол вчерашньої міністерської ради як також відручне письмо короля до президента міністрів дотично абдикації королевича і проклямане князя Александра престолонаслідником. Прочитане вислухано серед гробової тишини. Президент ставить внесок, щоби прийняти до відома прочитані акти. Се внесене удобряють і всі сторони палати. Підчас коли президент констатує прийняте внеску, посол Маркович кричить з обуренєм: „таж се проти конституції!“

Тому що президент не уділяє єму слова, заявляє Маркович, що не буде говорити, але мусить задоволити ся сконстатованєм факту, що поступованє скупщини противить ся конститудії. Опісля переходить скупщина до дневного порядку.

Записки.

(Галичка опозиция а посол Трильовский. — Культурність радикалів.)

Ми вже писали, що вістка „Czern. Tagblatt“ про виступ послів Старуха, Петрицького і Вачинського не оправдала ся. Противно, про їхне становище супроти голосної справи посла Трильовського довідуємо ся ось що.

Як раз найскрайніші, принципіальні опозиціоністи послі Петрицький і Старух засуджують поступованє д-ра Трильовського з нагоди дебатів над військовим контингентом як найострійше а о виступленю сих трох послів з клубу нема й бесіди.

В клубі дістав др. Трильовский за обиду руских вояків і посередне понижене руского народу перед цілим світом — нагану. З тою наганою була би ся справа в клубі і в краю затерла. В краю були би єму — кажуть скрайні опозиціоністи — ту тяжку обиду народу ізза єго остро опозиційної бесіди забули, він був би в краю навіть зискав. Вони толкують так, що між руским народом в Галичині панує такий опозиційний дух, що руский нарід понесе за ддя опозиції і найтижші моральні і матеріальні кривди! Зайлість опозиційна малаб довести там до такого засліпленя, що коли приміром правительство зажадало від парламенту вільної руки заключити торговельну угоду з Сербією до кінця сего року на дотеперішній підставі, аби таким чином показати Сербії свою жичливість тай може уникнути тим способом пролітя крови і наших дїтий-вояків та відвернути страшні наслідки війни, котрі спали би і на наш нарід, значить крім вдів і сиріт ще принаймні одною тисячкою мільонів довгу на плечи народу — то ті скрайні опозиціоністи стоять на тим: не позволити правительству на ту торговельну угоду хоть воно в дїм разі не ходить о правительство а о добро народу. Отже тому був би — кажуть — др. Трильовский навіть виграв в краю! Але др. Трильовский по-

правив ся. На другий день пустив у „Neue freie Presse“ поясненє (!), що він не мав на думці обидити австрійської армії! Значить, він не чіпав ні війська яко таке ні міністра (!), він лиш описав звїрські вчинки руских вояків на то, аби на будуче таке не повтарило ся в армії!

Отже — кажуть — ти не опозиціоніст? Ти говорив се, ти збезчестив руских жовнірів і руский нарід лиш так собі задля критики?! І стало ся так, що якраз найкрайніші опозиціоністи засудили д-ра Трильовского в сїй справі як найострійше. Др. Трильовский уникнув дальшим наслідкам свого загонитого поступованя своїм виступом з клубу

Отже до поясненя сеї немілої справи. „Зайда“, і то ще такий, що їсть хлїб з рук поступовців, накинув ся в 12 ч. „Громадского Голосу“ на „Буковину“ і на поступовців, „православної і істинно буковинської краси висококультурною лайкою і клеветою, а на остаток кличе радикальних послів галицких на поміч проти „Буковини“ і поступовців. Ми-б і не доторкали ся сеї голословної напасти як би в нїй не був поданий одиніський ніби-факт. який „Зайда“ наводить як примір „деморалізації і корупції, що по думці „Зайди“ розвела ся тепер на Буковині“. „Зайда“ пише, що поступовці „силою власти силують людий зложувати їм похвальні гимни, обіцюючи добрі посади за те (гляди допись нікого Івасюка та Павлюка)!“ — Ось так то вони написали статі, до „Буковини“ а властиво до „Прапора“ в надїї на добрі посади. Оставляючи дд. Івасюкови і Павлюкови відповідь на сю нікчемну клевету, записуємо єї тут як доказ на те, яким „культурним“ способом воює не тільки „Зайда“, але й „Гром. Голос“, що поміщує такі клевети і в тім-же числі навчає „Зайду“ і всіх „культурности“. А до радикальної „культурности“ належить, як бачимо із сего прикладу, терор проти всі, що посміють зваяжити ся на свободу думки, якою чванять ся радикальні фарисеї. Сї характерні не жахають ся, як в сїм випадку, і нікчемної клевети проти кождого, що не йде разом з ними або, що гірше, стане проти них. І такі політичні розбишаки хотять уходити за єдиний взорець непорочної ідейности, гуманности і культурности!

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. марта 1909.

Календар. Вівторок 30. (17.) Алексеїд, Павла, рим. Квірина М. Схід сонця 5 год. 41 мін., захід 6 год. 26 мін. — Середа 31. (18.) Кирила, Трохима, рим. Корнелія. Схід сонця 5 год. 42 мін., захід 6 год. 28 мін.

Ірадіж. Сими днями вломав ся до антики Александра Кузьманого до тепер ще незвісний злочинець і викрав з столика 30 кор. Видко, що злодій любить дуже солодощі, бо з'їв таки на місци богато чоколяди. Та на жаль не була се звичайна чоколяда, але средство проти глестів і занецижена жолудка; в кождім разі се средство зробило своє.

Знайдено закинени дитину. В суботу знайшов сторож желізничний в Садагурі близько двірця закинени двомісячну дитину. Дитина була заповита, а крім того мала затканий рот хустиною, щоби не могла кричати. Жандармерия пошукує тепер за матерню дитини.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Віцемаршалок др. Стоцкый та послі радник Пігуляк і дир. Спинул повернули до Чернівців.

З університету. В суботу промовано на тут. університеті Адольфа Бавфона на доктора прав. — На 30. с. м. відбуде ся промоція Едуарда Баймера на доктора прав.

З тов. „Жіноча Громада“ на Буковині. Заходом черновецкого кружка тов. „Жіноча Громада“ на Буковині відбуде ся в четвер 1. цвітня с. р. в великій сали „Нар. Дому“ о 5-ій годині по полудни четвертій з ряду відчит д-ра Мирона Кордуби: „Жінка в французькій революції“. По відчиті дискусія.

Родимці! Пригадуємо, що „Руска Каса“ в Чернівцях приймає вкладки щадничі і опроцентує їх на 5%. Вкладайте протє всі свої ошадности в „Руській Касі“. — Дирекция.

Вистава деревляних виробів в Вижиці. З нагоди шестимісячного зимового курсу 1907/8 шк. р. в краєнім научнім закладі для різьбарства і металевої орнаментики в Вижиці буде як кождого так і сего року вистава ріжних виробів деревляних, виготовлених в сїм закладі. Сї виробы як також і писемні задачі учеників сего закладу можна буде оглядати в суботу і в неділю, дня 3. і 4. цвітня б. р. від 8-ої год. рано до 6-ої год. веч. в будинку шкільного.

Із штуки і літератури.

Репертуар міського театру. Вівторок 27. марта „Die lustige Witwe“, опера Ф. Легара в 3 актах (I. гост. виступ Л. Траймаана). Середа 31. марта „Der Rastelbinder“, опера Ф. Легара (II. гост. виступ Л. Траймаана). Четвер 1. цвітня „Die Dollarprinzessin“, опера Л. Фалля в 3 актах (III. гост. виступ Л. Траймаана). Пятниця 2. цвітня „Der fidele Bauer“, опера Л. Фалля в 3 актах (IV. гост. виступ Л. Траймаана). Субота 3. цвітня (по пол.) „Romeo und Julia“, трагедия Шекспіра в 5 актах, (веч. „Girofle Girofla“, опера К. Лекокого в 3 актах (последній гост. виступ Л. Траймаана). Неділя 4. цвітня „Der tapfere Soldat“, опера О. Штравса в 3 актах.

Програма концерту „Бук. Бояна“, який відбуде ся в неділю 4. цвітня в сали „Народного Дому“, є слїдуєча: 1. Колесса: 1. Козаки, хор мужеский. 2. Рубінштайн: а) Баркароля; б) Ліст: Парафраза з опери „Луція де Лямермур“, соль фортепьянові відиграє п. В. Г. 3. Розенцвайг: Подорож весільна (в рускім перекладі) сольо сопранове відсьпіває п-на Ф. П. 4. Лисенко: Три народні пісні, хор мішаний. 5. Лисенко: „Коли роздучають ся двоє“, дует на барітон і тенор, відсьпівають п. І. В. і п. Е. П. 6. Венявский: Легенда, сольо скрипкове відиграє п-на Н. П. 7. а) Лисенко: „На городі коло броду“; б) Січинський: „Із сліз моїх“, сольо тенорові відсьпіває п. Е. П. 8. Воробкевич: „Заросли шляхи тернами“, хор мужеский. — Початок о 4-ій год. по пол., конаць о пів до 6-ої. Місця сидячі, котрих вільних є ще всего два ряди, можна замовляти на пробах у вівторок і в суботу від 6-ої до 7-ої год. веч. Вступ для членів вільний, для нечленів крісло 2 кор., партер 1 кор. (без податку).

Переписка Редакції.

Вп. К. Кр. в Мерецї і І. Николайчук в Чорнім Потю. Ваші справозданя надрукуємо в слїдуючїм числі для народу, себто в четвер; бо дістали їх за пізно! — **Долисувателеви з Черногузія.** Вашої дописи про тих, що колядували з „хрунями“ ми не помістили, бо не порозуміли. Напишіть докладнійше і дайте кому з наших знайомих підписати.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 29. марта 1909.

Прага, 29. марта. (Кб.) Підчас бумлю німецьких студентів на площаді Венцля прийшло знов до ексцесів, по чім поліція розігнала натовп, серед якого по арештованю одной особи зчинив ся великий заколот. Взагалі арештовано 7 осіб.

Букарешт, 29. марта. (Кб.) Вчєра розпочали ся торговельні переговори між австро-угорскими та румуньскими делегатами. Думають, що австро-угорські делегати перебувають тут з 10 днів.

Софія, 29. марта. (Кб.) Міністер торговлі Лячев удасть ся завтра до Царгороду, щоби зачати переговори в справі відшкодованя за східну желізницю та иньших питањ.

Царгород, 29. марта. (Кб.) Як заявляють міродатні особи порти, відбуде ся дискусія над торговельним протоколом в палаті послів в середу або четвер.

Царгород, 29. марта. (Кб.) Як доносить депеша з Санаї, ситуація турецкого війська в Ємені досить критична; тому вислано поміч. Иньша депеша з Басераг подає, що вороже племя напало на 8 турецких баталіонів і нанесло їм багато шкоди. Напади тревають дальше; командант просить о поміч.

Париж, 29. марта. (Кб.) Спидикат урядників почтових постановив відновити відносини з міністром робіт.

Датки на памятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київї просимо прислати до „Руської Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Найлучше і вже випробоване
 средство на ревматизм єсть
NERVOL
 „Назва правно забезпечена“
 аптикара др. Ю. Францога
 в Терополі.
 Се є знамените усмиряюче средство до
 натирания против всяких ревматичних
 болюв, простуджених, ломаних костей, пле-
 чий гієтди і нервових недуг. Прошу ува-
 жати на напись „Nervol“ і не при-
 ямати ніяких „Нервотонів“.
 Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фла-
 шочок) 8 кор. з оплатою і опакованем.
 Тисячки листів з подякою. — Висилка
 2 рази денно до всіх країв.
 В Чернівцях на складі у Шміда
 і Фонтіна, в Селетині в дрогерій
 медицинальній Стернуса.
 19 (—)

24 5—40 н.
Молочне мило
лелійне з коником
 найлагіднїше мило для шкіри
 і проти виприсків соняшних.
 — Всюди до набутя.

В СКЛЕПІ
 „укр. Видавничої Спільки“
 в Чернівцях, ул. Півнична число 6.
 (побічна від жидівської) (—)
 можна получить всі прибори до писання як
 також Апробовані взори до краснописи.

Найперше і найбільше буковинське естаблісема в тій галузи.
Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,
 уніс мів ріжнородних материй, як: футер, материй на
 меблі, гардинок, занавісок, портиєр, рукавичок Glacé
 і корунок.
Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
 шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
 менита пральня фіранок ріжного рода.
САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці
 Централка: ул. Руска ч. 15.
 Мірні ціни. Виконане без закиду.
 Філія: теперішня ул. Д-ра Райса.
 169 (—) Замовлення з провінції сейчас.
 — Цінники даром і оплатно.

Купуйте лиш у своїх людей!
Новоотворене
 Високою
 п. к. краєвою управою кон-
 цессіоноване
Міжнародне
Бюро Подорожи
„СВІТ“
 Срецький і С-ка
 в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
 165 (—) видає карти корабельні до
Банади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
 і т. д. і т. д.
 Карти на желізницї європейські, канадійські та американські.
 Карти на спальні вози. — Карти прогулькові та окружні.
Купуйте лиш у своїх людей!
 Держіть ся клича Свій до Свого!

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР“
 У ЛЬВОВІ,
 улица руска число 20, телефон число 788.
 засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році
 1895 на підставі закона о стоваришенях з року 1873.
 Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти
 уділу.
 Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм
 членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.
 Процент від вкладок 4% без потручення податку рен-
 тового.
 Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства
 в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.
 Конто в Щадницї поштової число 35527.
 Конто жирове в Банку австро-угорським.
 Вкладки щадничі: К 2,848.890—
 Уділи членські: „ 262.994—
 Позички уділені: „ 3,396.002—
 Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Великий зарібок
 приносить побічне занятє кождому господарови, купцеви підприємцеви
 урядникови і т. п.
 До виробу
Цементових дахівок
 не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на
 сплату ратами, достарчає
 155 (—)
І. ШИМОНОВИЧ
 Чернівці, ул. Свѣятої Тройці ч. 20.
 склад фабричний машин для загального цементового виробу.
 Проспекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
 і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адре-
 сувати на повисшу фірму.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині
„Селяньска Каса“
 стоваришене зарєстроване з обмеженою порукою
 повідомляє, що він отворив в себе осібний
Відділ жа вадкі і кавцкі
 і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публич-
 них корпорациях або до рук власників великої посілости
 земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
 ними условинами. Близші інформації даємо в нашій кан-
 целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР усувач нагнітон
 Чернівці, улица Руска ч. 8.

Доставці для буковинського звязку урядників
Міхцер & Шехтер, Чернівці
Ринок (напротив буковинської щадницї)
 поручають свій багато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
 ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів
 Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
 питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках.
 — Великий склад **черевиків**, найсоліднїше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.
Замовлення з провінції дешево і сейчас. Неподобаючі ся річи можна відмінати.